

Het Mysterie

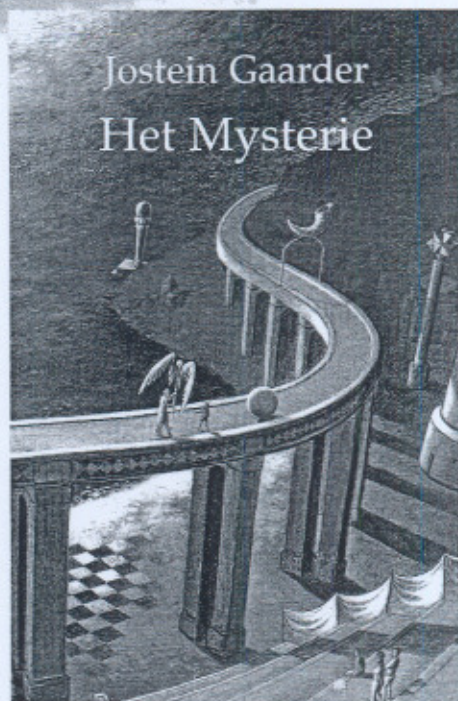
B O E K

Iedereen kent wel de adventskalender: allemaal gesloten deurtjes met een getal erop. Vanaf 1 december mag je elke dag een deurtje opendoen en achter dat deurtje zit een plaatje, een chocolaatje of klein speelgoed. Als het Kerst is, zijn alle deurtjes opengemaakt. Op deze manier kan je bewust naar Kerst toelevan.

Het boek 'Het Mysterie' van Jostein Gaarder is eigenlijk ook een adventskalender. Niet dat er deurtjes in zitten die open gemaakt kunnen worden, maar het boek heeft wel 24 hoofdstukken.

Het verhaal begint als Joachim en zijn vader op 29 november op zoek gaan naar een adventskalender. Overal zijn de kalenders uitverkocht, maar in een kleine boekwinkel vinden ze gelukkig nog een adventskalender. De boekhandelaar herkent de kalender niet en vermoedt dat de oude Johannes, een vreemde man die wel eens om een glaasje water komt vragen bij de boekhandelaar, hem daar heeft achter gelaten. Daarom mag Joachim de kalender voor niets meenemen. De volgende dag maakt Joachim het eerste deurtje open, en tot zijn verbazing valt er een dun, beschreven papiertje uit. Joachim gaat snel lezen wat er op staat en maakt kennis met Elisabet. Zij is een klein meisje dat met haar moeder in een warenhuis kerstinkopen aan het doen is. Plotseling ziet ze een lammetje uit een stapel knuffels springen en dit lammetje rent het warenhuis uit. Nieuwsgierig als Elisabet is, holt ze achter het lammetje aan, en begint zo aan een wonderlijke reis. Van de sneeuw die er in Noorwegen ligt, komt ze al snel in de zomer terecht. Ze ontmoet de engel Efiriel die met haar meereist, en die haar vertelt dat ze op weg zijn naar Bethlehem. Gedurende de reis komen er steeds meer reizigers bij: schapen, herders, engelen, wijzen uit het oosten, stadhouder Quirinius, keizer Augustus en als laatste de waard van de herberg, met een ezel. Onderweg worden ze regelmatig gezien. Omdat ze terugreizen in de tijd, en op weg zijn van noord naar zuid, zien de mensen hen als flitsen voorbij schieten. Deze verhalen blijven bewaard als verschijningen van engelen. Reizenoten van Elisabet vertellen alles over de landen en streken waar ze langslopen. Eigenlijk is het een lange reis vol kerkgeschiedenis. Deze geschiedenis is begonnen met de geboorte van Jezus, waarnaar ze onderweg zijn.

Joachim maakt elke dag een deurtje van de kalender open, en leest het ver-

Boekgegevens

Het Mysterie, door Jostein Gaarder
253 p., uitg. Fontein/Houtekiet,
ISBN 90-261-0958-x

haaltje. Hij besluit over de papiertjes niets aan zijn ouders te vertellen, want hij wil ze graag met Kerst geven als cadeau. Omdat zijn ouders merken dat hij steeds meer feiten weet die kloppen, maken ze zich zorgen en breken ze het kistje open, waarin Joachim de briefjes bewaart. Joachim is erg kwaad, want zijn ouders hadden beloofd dat ze hier nooit in zouden kijken. Tegelijkertijd is hij ook opgelucht, want nu kan hij het vreemde geheim delen met zijn ouders. Samen denken ze verder en worden ze steeds nieuwsgieriger naar Johannes. Ze zoeken hem op de markt, waar hij altijd bloemen verkoopt, maar daar is hij niet meer. Dan ontmoet Joachim de oude Johannes. Hij vraagt hem van alles, maar het enige wat Johannes zegt, is dat het nog geen Kerst is. Papa gaat achter het verhaal aan van Elisabet, een meisje dat in 1948 uit een warenhuis is verdwenen en mama zoekt in de bibliotheek allerlei informatie hierover op. Tot aan 23 december lezen ze iedere dag een stukje van het verhaal, en op 23 december komt 's avonds Johannes bij hen op bezoek. Hij vertelt dat hij Elisabet in de jaren zestig een keer heeft ontmoet in Rome, maar haar toen nooit meer heeft teruggezien.

auteur: Jet Doornbos en Marloes Meijer
beeld: cover boek

Het Mysterie

Hij zoekt haar al jaren en nu heeft Joachim hem goed geholpen door wat raadsels op te lossen. De volgende dag zal hij terugkomen met een verrassing.

Op 24 december komt Johannes inderdaad terug, en vertelt verder over zijn zoektocht naar Elisabet. Als de bel gaat, staat er een vrouw van ongeveer vijftig jaar op de stoep. Zij is de Elisabet die Johannes heeft gezocht en op wie hij het verhaal van de adventskalender heeft gebaseerd. Elisabet zegt dat ze is ontvoerd door Palestijnen, in hun strijd voor hun zaak, Johannes zegt dat ze ontvoerd is door engelen om bij de geboorte van Jezus aanwezig te zijn. Elisabet is herenigd met haar moeder, en Johannes en Elisabet zijn weer samen.

Voor Joachim en zijn ouders is dit de wonderlijkste adventstijd die ze ooit hebben meegemaakt.

PROGRAMMA

Doelstelling: samen met jongeren naar Kerst toelevan en een adventskalender maken

Tijdsduur: 5 bijeenkomsten van 1 tot 1,5 uur

Groepsgrootte: 3 tot 20 jongeren

Materiaal: zie de betreffende bijeenkomst

Bijeenkomst 1

Materiaal: een groot stuk stevig karton, potlood, lineaal, evt. een exemplaar van 'Het Mysterie' (bibliotheek), tijdschriften, kranten en reclamefolders.

Vertel de jongeren over het boek, dat als adventskalender is opgebouwd. Lees eventueel het verhaal hierboven voor om een beeld te schetsen. Vertel dat jullie de komende weken aan de slag gaan om een adventskalender te maken.

Het is leuk als een aantal jongeren 'Het Mysterie' wil lezen. Verdeel de hoofdstukken van het boek en laat ze iedere week verslag uitbrengen van hun leeservaringen. Laat ze telkens de teksten lezen die bij de voorgaande week passen, beginnend op 1 december.

Naar aanleiding van deze bevindingen gaan jullie een adventskalender maken. Een adventskalender die in de (hal van de) kerk opgehangen kan worden. Geen kalender met 24 vakjes, maar één met vijf vakjes. Eén voor elke adventszondag en natuurlijk een laatste voor Kerst. Deze bijeenkomst doen jullie de voorbereidingen hiervoor.

Neem een groot stuk langwerpige karton. Dit is de basis voor de kalender. Verdeel dit karton in 5 grote vlakken, telkens afgescheiden door een vlak van 10 cm breed. Totaal heb je dan 5 grote en 4 kleine vakken, die je aangeeft door een dun potloodlijntje. In de komende weken vul je de grote vlakken met gedachtes bij die adventsperiode. De vlakken ertussen gebruik je als 'overganggebied', zodat de vakken in elkaar overlopen.

Vraag nu waar de jongeren aan denken bij 'Kerst'. Is het iets met een verhaal van toen, of heb je er nu ook iets aan? Zoek plaatjes die met Kerst te maken hebben en plak die in het laatste, grote, vlak. Vul het vlak niet helemaal, omdat we hier de laatste bijeenkomst op terug komen.

Bijeenkomst 2

Materiaal: papier, scharen, lijm, verf en kwasten of pennen en potloden

De jongeren vertellen hun leeservaringen. De eerste hoofdstukken zijn geheimzinnig. Er is een geheimzinnige kalender, een geheimzinnige man en Joachim houdt zijn ontdekking geheim. Ook Elisabet en de engel reizen op geheimzinnige wijze door de tijd. Deze eerste adventsweek is een week van een geheim dat nog gesloten is. Er staat iets te gebeuren, maar wat? Vraag de jongeren naar hun ervaringen met geheimen. Een geheim ontdek je door te vragen, te wachten of te zoeken. Ga door te verven, tekenen of schrijven aan de slag met dit gegeven. Een gesloten deur, een vraagteken, een nieuwsgierige neus. Laat iedereen zijn of haar associatie uitbeelden als een symbool. Plak deze symbolen vervolgens in het eerste vlak op jullie kalender. De symbolen die al wat meer richting oplossing van het raadsel/openbaring van het geheim gaan, kunnen deels in het kleinere vlak geplakt worden.

Bijeenkomst 3

Materiaal: digitale camera en printer of kranten en tijdschriften, scharen en lijm

Deze tweede adventsweek gaan de verhalen in het boek verder. Wat hebben de jongeren gelezen?

Joachim blijft maar raadsels oplossen, maar tast nog aardig in het duister. Elisabet ontdekt kleine stukjes hemel op aarde. Als je je ogen opent, zie je soms heel mooie dingen.

Wat zien jongeren hiervan om zich heen? Hierbij kan gedacht worden aan grote namen als Martin Luther King, Moeder Theresa, etc. Maar ook aan iemand in de klas die in opstand kwam tegen een groepje pesters, of aan een diaken of sociaal werker die opkomt voor maatschappelijk onrecht en armoede.

Probeer afbeeldingen van deze mensen te vinden, of schrijf de namen op. Plak deze afbeeldingen en namen in het tweede grote vlak van de kalender. Zorg voor aansluiting op de symbolen van vorige week en overlap vast een beetje naar volgende keer.

Bijeenkomst 4

Materiaal: papier, pennen en potloden

Ook deze week kunnen de jongeren weer verslag van het verhaal uitbrengen. Dit keer komt Joachim al verder, samen met zijn ouders. Elisabet ontmoet allerlei mensen die haar helpen. Je kunt niet alleen op weg naar Betlehem gaan, je kunt niet alleen geheimen openbaren. Je hebt mensen nodig die je helpen bij dingen die je zelf niet kunt. Van wie krijgen de jongeren hulp in hun leven? En wie helpen zij? Laat jongeren twee kleine tekeningen/gedichten maken. Eén over (hun) beperkingen en één over (hun) hulp om daarmee om te gaan. Dit kan dus op persoonlijk vlak of meer in het algemeen.

Bijeenkomst 5

Materiaal: papier, waterverf, pennen en potloden

Dit is een drukke bijeenkomst. Het verhaal gaat richting oplossing. Zowel Joachim als Elisabet zijn bezig met het kerstverhaal. Beiden komen steeds dichterbij de buurt van de geboorte van Jezus.

Besprek net als de eerste keer heel kort wat Advent voor de jongeren betekent. Hebben ze het gevoel op weg te zijn naar Kerst? Hoe leven ze hiernaar

toe? Wat is hun gevoel bij Kerst? Welke kleuren horen voor hen bij deze tijd? Is het nu nog donker, of schemert het licht al door? Is het nu een roze periode, of is het geel? Laat ze in stilte schilderen, puur op gevoel. Denk er dus niet te lang over na, maar ga gelijk aan de slag. Iedereen vult een blaadje. Met vormen, overlopende kleuren, of helemaal in één kleur. Bepaal samen in welke volgorde deze blaadjes op de adventskalender geplakt kunnen worden.

Tenslotte is er nu nog het 'Kerstvlak'. De eerste bijeenkomst hebben jullie hier kerstplaatjes opgeplakt. Kloppen deze plaatjes nog? Wat zou je er nog aan toe willen voegen? Schilder om de plaatjes heen wat je gevoel erbij is. Sommige plaatjes wil je misschien wel oververven, misschien wil je nog wel woorden of tekeningen toevoegen. Zorg dat je samen een mooi kerststuk krijgt.

Als je de kalender in de (hal van de) kerk hangt, dek dit stuk dan af tot kerstavond, zodat het voor de gemeente een verrassing blijft.

Lees als afsluiting de laatste alinea van het verhaal hierboven, of het laatste hoofdstuk uit het boek.

